

Friedrich Hölderlin

Polovica života

(Výber z básní)

Preložil Ladislav Šimon

Z nemeckých originálov

Friedrich Hölderlin: Sämtliche Gedichte /Text und Kommentar. Frankfurt am Main 2005

Friedrich Hölderlin: Sämtliche Werke und Briefe in drei Bänden. Frankfurt am Main 1994

vybral, preložil, kalendárium života a diela a doslov napísal Ladislav Šimon

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a Goetheho inštitútu.

Die Herausgabe dieses Werkes wurde aus Mitteln des Goethe-Instituts gefördert.

Literárna nadácia STUDŇA, Karadžičova 25, 81108 Bratislava

Zodpovedný redaktor: Milan Žitný

Technické spracovanie: František Jablonovský

Tlač a väzba: Vydavateľstvo STU, Bratislava

Vydala Literárna nadácia STUDŇA

Prvé vydanie

Bratislava 2011

Translation © Ladislav Šimon 2011

Epilogue © Ladislav Šimon 2011

Illustrations © Zdeno Brázdil 2011

Design & Cover © František Jablonovský 2011

ISBN 978-80-89207-12-1

Wilhelm Dilthey, nemecký filozof:

Hlboko pod jeho úroveň bolo obyčajné zmyslové šťastie a každá vonkajšková ctižiadosť. Pre seba si žiadal iba jednoduchý osud, aby mohol všetky sily venovať umeniu. Chcel si udržať len čistú dušu. Z takejto čistoty jeho bytosti vytrysklo v ňom vizionárstvo. Vo veľkom momente našej literatúry, keď naše básnictvo dosiahlo svoj vrchol, keď mládež uchvátil idealizmus

osobnosti a slobody a francúzska revolúcia otvorila perspektívy dokonalej spoločnosti, vykročil so svojimi priateľmi v ústrety tomuto úsvitu nového sveta. Očakávali nové, vyššie ľudstvo a chceli prispieť k jeho príchodu. Medzi svojimi druhmi vyčnieval Hölderlin ako stelesnenie čistého a harmonického utvárania ľudskej osobnosti.

1905

Friedrich Gundolf, nemecký literárny vedec:

To, že Hölderlin napriek svojej osamelosti zotrval pri helénskom ideále bez kompromisov, že si zlostne ani tupo nezúfal, že zostal odvážny a blažený, aj keď ho vyhnali z jeho vnútornej domoviny, že horel uprostred mrazu a pustatiny, kráľovský a svätý napriek mizérii nemeckého domáceho učiteľa – to všetko robí z neho hrdinu.

1911

Vojtěch Jirát, český germanista:

Byl entusiast a sensitiv... Do této podvojně formulky možno zaklít Hölderlinovu bytost lidskou i uměleckou, neboť kdo se umí zaposlouchat do hudby veršů, pozná onen rozpor těž z tiché, ale podivně vzrušené melodie Hölderlinových slok, z rytmu hebce, snově splývavých a současně plných vznešeného, nesvětského pathosu, a kdo hledí jen na themata jeho zpěvů, lehce si povšimne sousedství hymnů a elegií, ba jejich neustálého prostupování. Co však dodává básníkovu zjevu pravé tragičnosti, nedostupné romantickým ztroskotancům, toť nerozřešitelnost onoho konfliktu: byla přece Hölderlinovým ideálem jednota života a díla...

1944

Michael Hamburger, anglický básnik a prekladateľ:

Hölderlin vedel presne, že žije vo svete, ktorý je zbavený bohov, ale napriek tomu chcel velebiť a oslavovať, aj keď to musel robiť okľukou, idealizáciou staroveku a hlásaním prírody ako náboženstva – a to ho priviedlo k neslýchanej syntéze s kresťanstvom a monoteizmom, ale napokon aj k stroskotaniu jeho celého vizionárskeho sveta.

2006

Žltými hruškami
a divými ružami prevísa
krajina do jazera.
Lúbezné labute,
zmámené bozkami
vnárate hlavy
do svätej vážnej vody.

Beda, keď je zima,
kde vezmem kvety a kde
slnečný svit,
kde pozemské tiene?
Len múry stoja stále

míkve a chladné, kým vo vetre
drnčia zástavy.